

Uchwała Nr XI/136/15
Rady Miejskiej w Gostyniu
z dnia 15 października 2015 roku

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gostyń na lata 2016-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 1515) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1390 ze zmianami)

Rada Miejska w Gostyniu uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gostyń na lata 2016 - 2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gostynia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 roku.

Przewodniczący Rady

/-/ Grzegorz Skorupski

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XI/136/15
Rady Miejskiej w Gostyniu
z dnia 15 października 2015 roku

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar przemocy w Rodzinie dla Gminy Gostyń na lata 2016-2020

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. To, zdaniem specjalistów, rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. W celu realizacji zapisów wynikających z ustawy należy uchylać gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Punktem wyjścia do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gostyń na lata 2016-2020, była analiza dotychczasowego stanu wiedzy teoretycznej oraz dostępnych danych na temat zjawiska przemocy w gminie Gostyń. Pozwoliło to na identyfikację najbardziej istotnych problemów. Z analizy wyłoniono hierarchię celów, które należy osiągnąć. Jako główny cel, program wyznacza ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Projekt programu został pozytywnie zaopiniowany przez zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w dniu 24 września 2015 roku.

W związku z powyższym podjęcie uchwały należy uznać za zasadne.

Przewodniczący Rady

/-/ Grzegorz Skorupski

Załącznik
do Uchwały Nr XI/136/15
Rady Miejskiej w Gostyniu
z dnia 15 października 2015 roku

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY
GOSTYŃ NA LATA 2016 -2020**

ROZDZIAŁ I

1. Wstęp.
2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń.
3. System przeciwdziałania przemocy w gminie Gostyń.
4. Podstawy prawne.
5. Odbiorcy programu.
6. Podmioty realizujące program.

ROZDZIAŁ II

1. Założenia programu.
2. Cele programu.
3. Działania programu.

ROZDZIAŁ III

1. Źródła finansowania programu.
2. Spodziewane efekty realizacji programu.
3. Sposób kontroli realizacji programu.
4. Czas realizacji programu.

Rozdział I

1. Wstęp

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- 1) **jest intencjonalna** – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary;
- 2) **siły są nierównomierne** – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą; ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy;
- 3) **narusza prawa i dobra osobiste** – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, szacunku itd.);
- 4) **powoduje cierpienie i ból** – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. To, zdaniem specjalistów, rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gostyń jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Gostyń w latach 2016-2020.

Art.6. ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy stanowi, iż prowadzenie przez gminę działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie odbywa się poprzez następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Głównymi założeniami programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem przemocy w rodzinie, rozwój działań związanych z profilaktyką w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw przemocy w rodzinie, integracja społeczna osób doznających przemocy oraz doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację programu.

Program przygotowano w oparciu o analizę dotychczasowego stanu wiedzy teoretycznej oraz dostępnych danych na temat zjawiska przemocy w gminie Gostyń. Pozwoliło to na identyfikację najbardziej istotnych problemów. Z analizy wyłoniono hierarchię celów, które należy osiągnąć. Jako główny cel program wyznacza ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie. W rozdziale pierwszym i drugim określono system przeciwdziałania przemocy w gminie Gostyń oraz sprecyzowano cele i założenia programu. W programie opisano też przewidywane efekty realizacji programu, zasady finansowania oraz sposób kontroli realizacji. Niektóre z działań zawartych w programie mają charakter długofalowych i ich osiągnięcie rozciągnie się na lata kolejne. Ponadto w toku realizacji programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będą zmieniać się w miarę potrzeb, sytuacji społecznej oraz położenia rodzin.

Program jest realizacją zadań samorządu lokalnego i wpisuje się w politykę państwa zawartą w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń

1. Opracowano na podstawie:

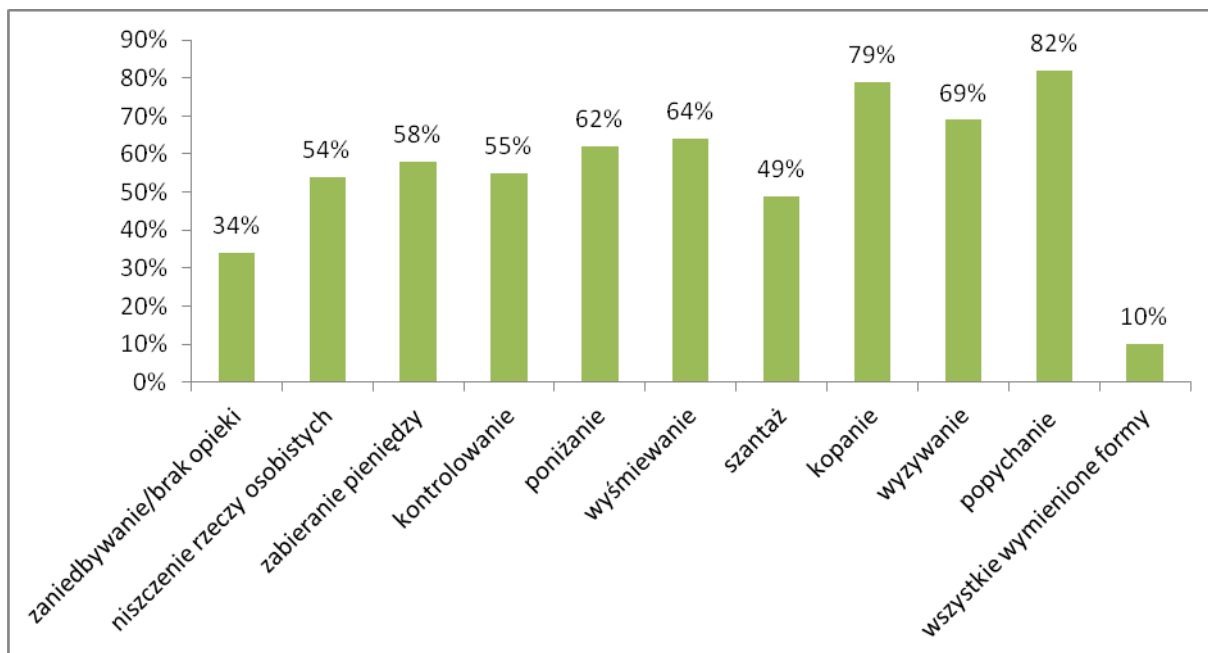
- a) wyników następujących badań: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń” – Urząd Miejski w Gostyniu, wrzesień 2015 r.,
- b) aktualizowanych materiałów Urzędu Miejskiego w Gostyniu opartych na danych uzyskiwanych z innych instytucji związanych z problemem przemocy w rodzinie.

2. Wybrane wyniki badań:

2.1 Opinie społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie

W wyniku przeprowadzonej „Diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń” można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach badanych mieszkańców na temat przemocy w rodzinie. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające uwagi w zadaniach realizowanych przez gminę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

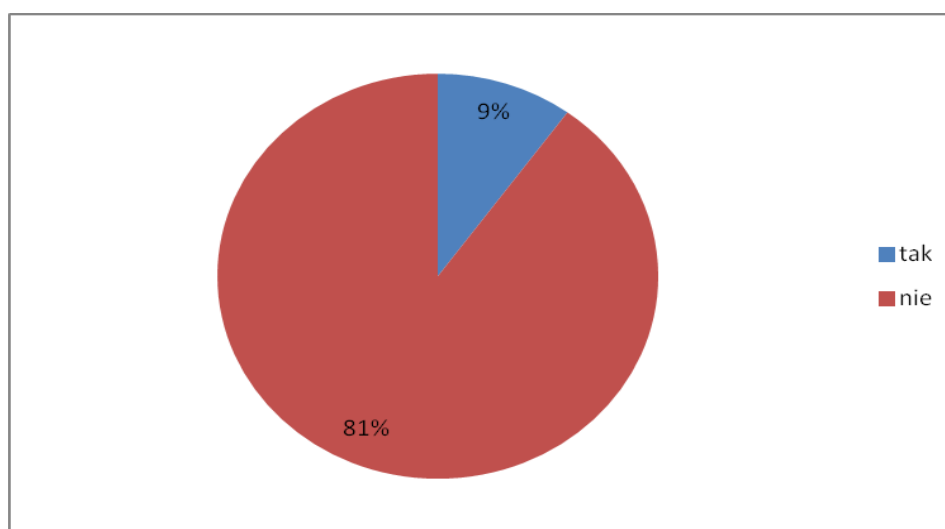
Wykres 1. Które z poniższych zjawisk uważa Pan/Pani za formę przemocy?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

Blisko połowa respondentów nie uznaje za przejaw przemocy szantażu (49%), nieco mniej badanych mieszkańców wskazuje na niszczenie rzeczy osobistych (54%) lub kontrolowanie (55%). Najwięcej, bo 82% badanych uważa, że formą przemocy jest popychanie a 79%, iż jest nią kopanie. Tendencja ta wynika z faktu, iż przemoc może w potocznej świadomości kojarzyć się głównie z agresją fizyczną. Tylko 34% respondentów uważa, że przemocą jest zaniedbanie i brak opieki w przypadku osób, które takiej opieki wymagają. 10% badanych ma świadomość, że wszystkie wymienione zjawiska są formą przemocy.

Wykres 2. Czy istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

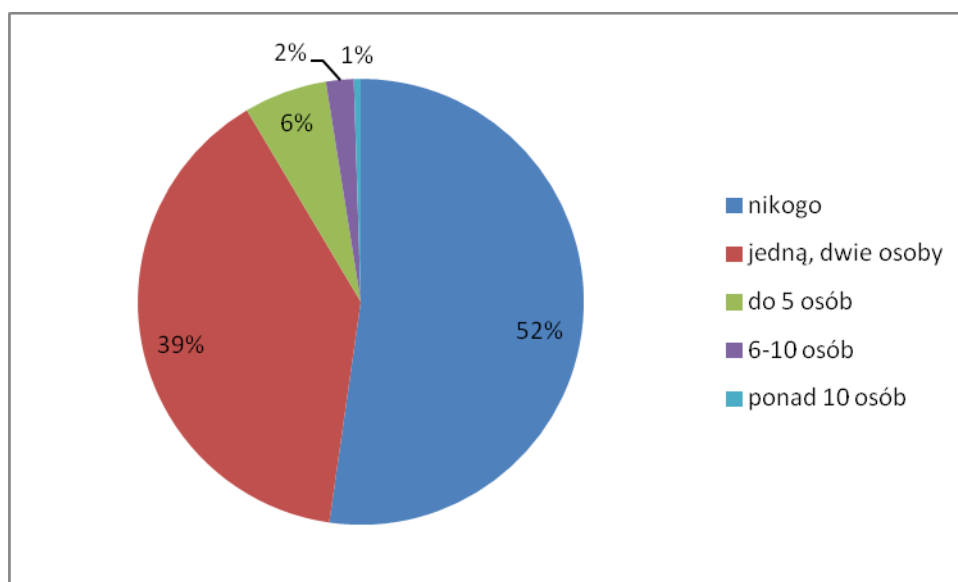
Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

Zdecydowana większość badanych zaprzecza, aby istniały okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy (92%), natomiast blisko co dziesiąty ankietowany uznaje możliwość wystąpienia takich okoliczności. Badane kobiety zdecydowanie częściej (82%) niż badani mężczyźni (61%) sprzeciwiają się usprawiedliwianiu przemocy.

2. 2 Przemoc fizyczna w rodzinie

Osoby doznające przemocy w rodzinie niechętnie przyznają się do tego faktu, dlatego w „Diagnozie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń” oprócz pytań wprost, zadano również pytania dotyczące tego typu zachowań w najbliższym otoczeniu. Połowa badanych (52%) nie zna osób w najbliższym otoczeniu, które doznają przemocy fizycznej ze strony najbliższych osób. 39% osób badanych przyznaje, że zna jedną lub dwie osoby, które doznają przemocy w rodzinie.

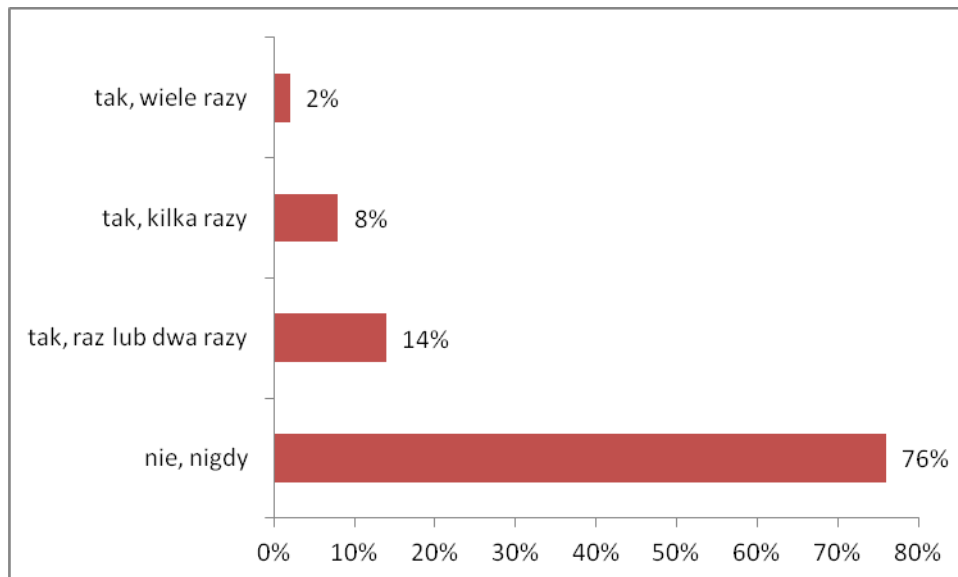
Wykres 3. Czy zna Pan/Pani kogoś w najbliższym otoczeniu, kto doznaje przemocy fizycznej ze strony bliskiej osoby?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

W czasie kłótni stosunkowo rzadko wśród respondentów ma miejsce przemoc polegająca na popychaniu i szarpaniu. 14% ankietowanych deklaruje, że było popychanych i szarpanych przez współmałżonka czy partnera co najmniej raz w życiu. 8% badanych doznało tego typu przemocy kilka razy a 2% wiele razy.

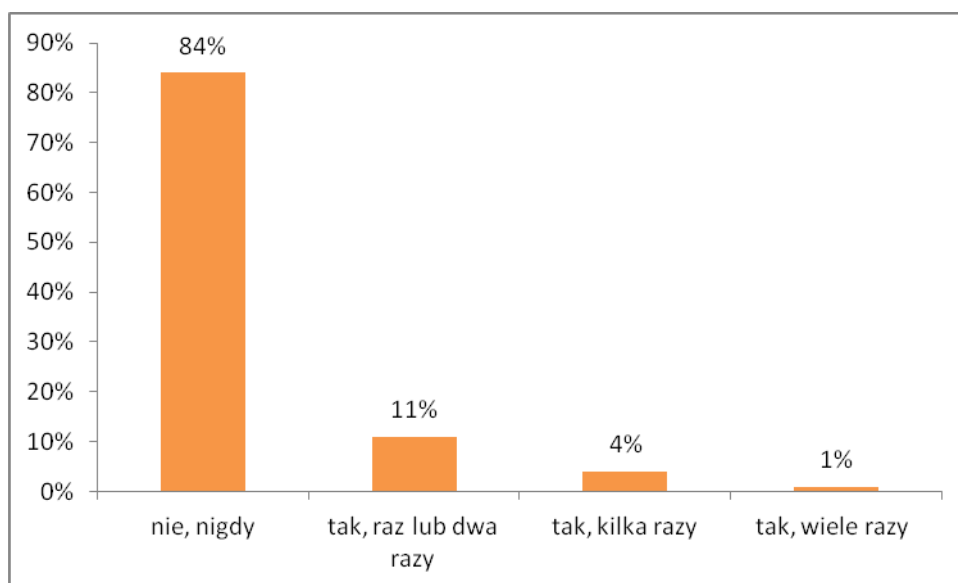
Wykres 4. Czy współmałżonek/ małżonka, partner/ka szarpał/a i popychał/a Pana/ Panią podczas kłótni?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

Zdecydowana większość respondentów (84%) deklaruje, że nigdy nie zostało uderzonych przez współmałżonka czy partnera. Kolejnym 11% ankietowanym w naszym badaniu zdarzyło się to raz lub dwa razy, 4% kilka razy a 1% zostało uderzonych przez współmałżonka lub partnera wiele razy.

Wykres 5. Czy współmałżonek/ małżonka, partner/ka uderzył/a Pana/ Panią podczas kłótni?

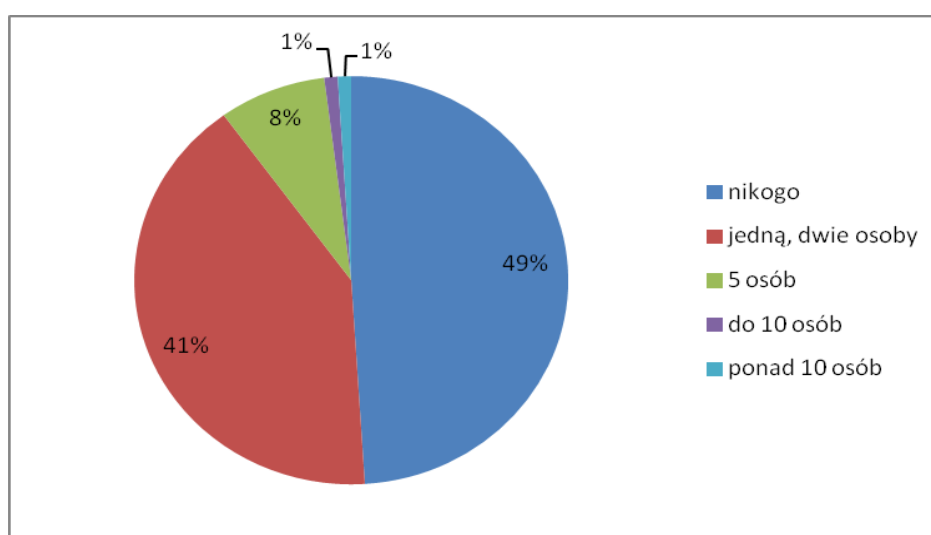
Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

2.3 Przemoc psychiczna w rodzinie

Przemoc psychiczna, obok przemocy fizycznej, jest poważnym problemem, obecnym również w gminie Gostyń.

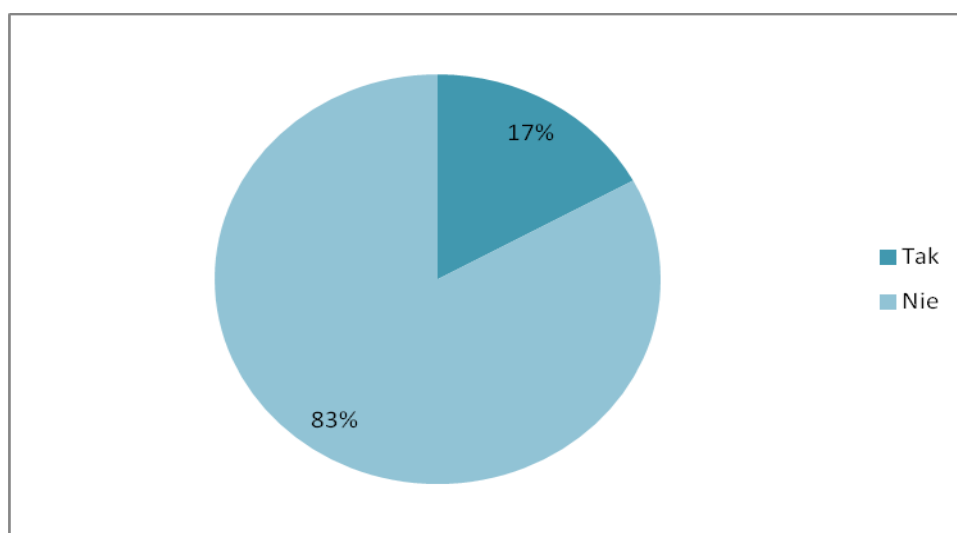
Blisko połowa badanych (49%) nie zna takich osób. 41% ankietowanych zna osoby, które doznają przemocy psychicznej ze strony bliskiej osoby. Ponadto 8% respondentów przyznaje się do znajomości pięciu takich osób, równo po 1% respondentów do znajomości 10 takich osób i więcej.

Wykres 6. Czy zna Pan/Pani kogoś w najbliższym otoczeniu, kto doznaje przemocy psychicznej ze strony bliskiej osoby?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

Wykres 7. Czy współmałżonek/współmałżonka, partner/ka wyzywał/a, obrażał/a, krzyczał/a na Pana/Panią?

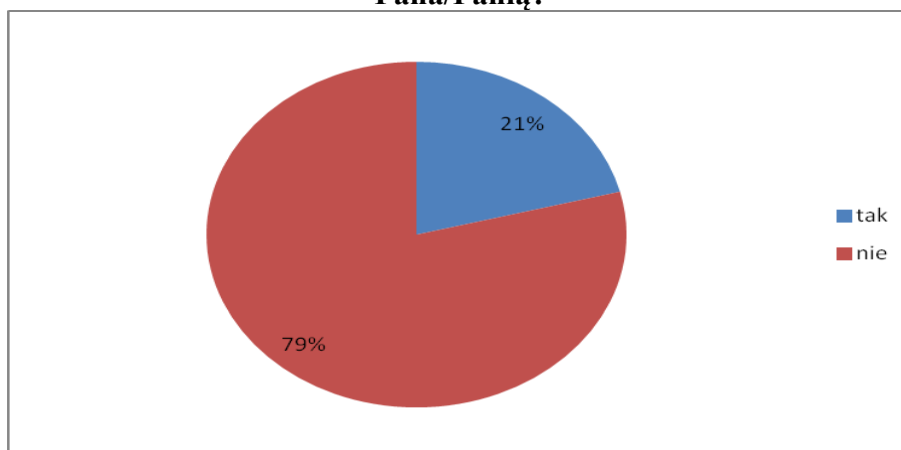

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

Zdecydowana większość ankietowanych (83%) deklaruje, że nie zdarzyło im się, by współmałżonek lub partner wyzywał ich, obrażał czy krzyczał. Prawie 1/4 badanych przyznaje, iż sytuacje takie zdarzały się.

Ponad 1/4 badanych podaje, iż zdarzyło się, że współmałżonek poniżał ich, kpił czy też wyśmiewał. 79% ankietowanych nie doświadczyła nigdy takiej formy przemocy.

Wykres 8. Czy współmałżonek/współmałżonka, partner/ka poniżał/a, kpił, wyśmiewał/a Pana/Panią?

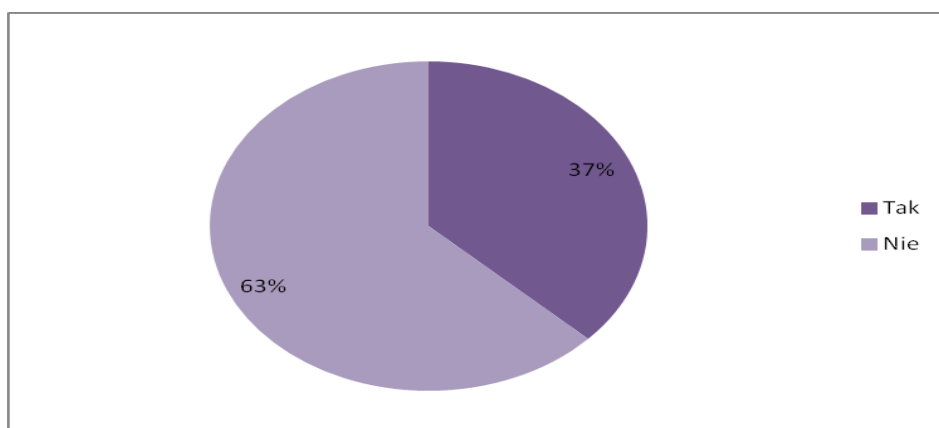

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

2. 4 Przemoc w rodzinie dotycząca dzieci młodzieży

Istotnym zadaniem jest określenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, której ofiarami są osoby niepełnoletnie. W przeprowadzonych badaniach ważnym aspektem było poznanie sposobów karania dzieci przez rodziców oraz częstotliwości stosowania kar fizycznych względem dzieci i młodzieży.

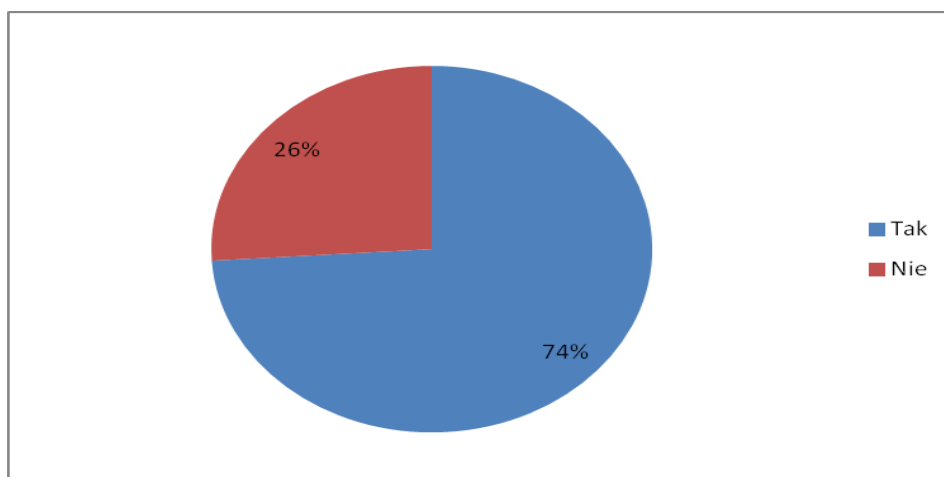
Wykres 10. Czy zna Pan/Pani dzieci w swoim otoczeniu, które są bite przez ich rodziców/opiekunów?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

37% badanych potwierdza, że zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców. 63% ankietowanych nie zna rodzin, w których stosowane są kary cielesne.

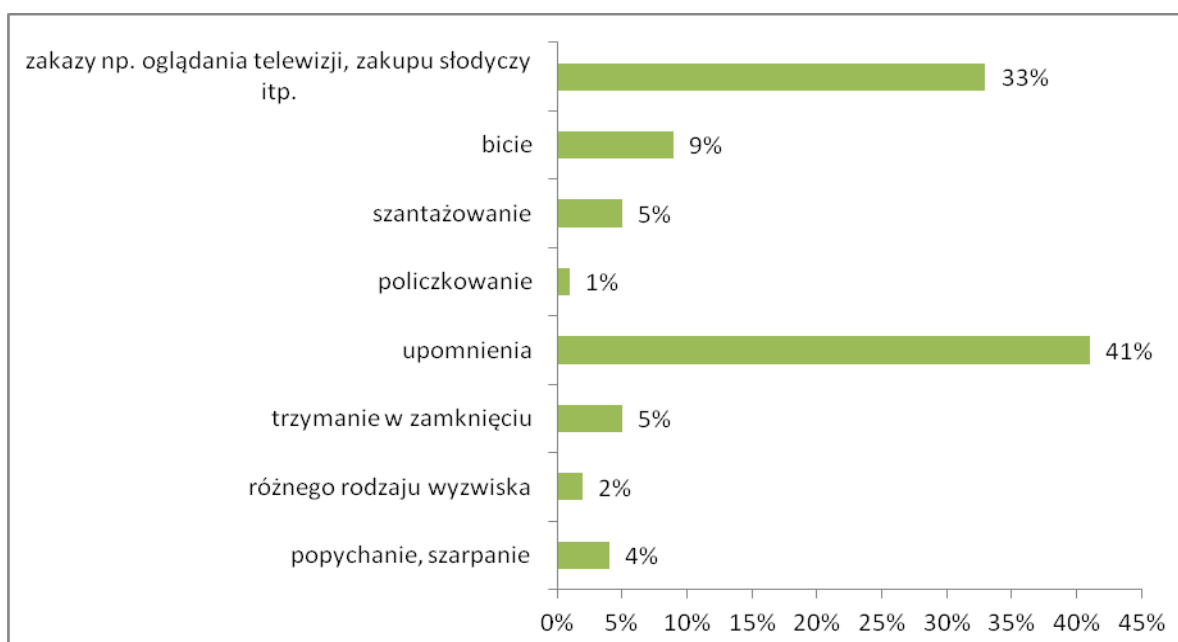
Wykres 10. Czy w Pana/Pani rodzinie lub środowisku stosowane są kary wobec dzieci?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

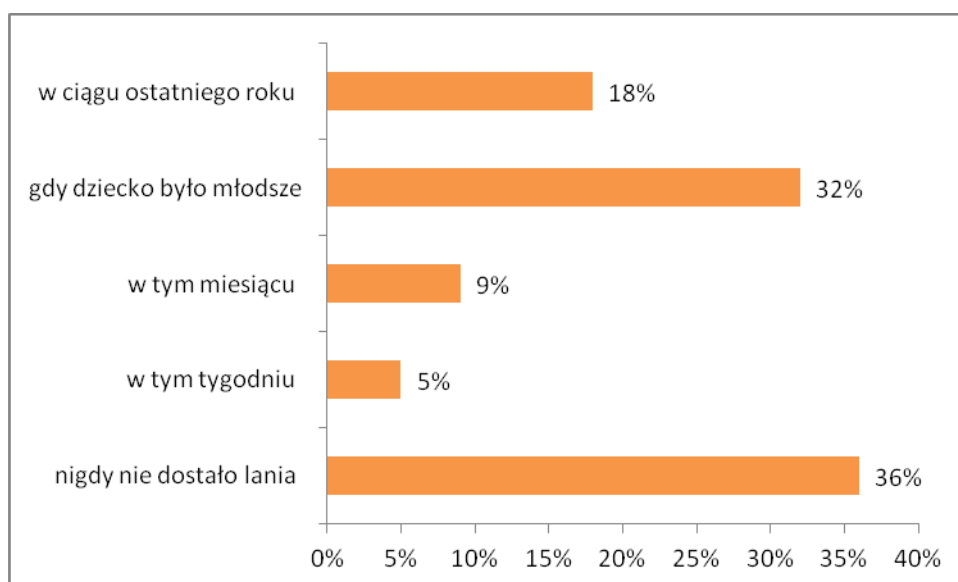
74% badanych deklaruje, że w ich rodzinie lub środowisku stosowane są kary wobec dzieci. Najczęściej stosowanymi karami są upomnienia (41%) oraz różnego rodzaju zakazy (33%) np. oglądania telewizji czy zakupu słodyczy. Prawie co dziesiąty ankietowany przyznał się, iż karze dzieci, bijąc je. Równy po 5% badanych przyznaje, że karze dzieci szantażując je lub trzymając w zamknięciu.

Wykres 11. W jaki sposób dziecko jest karane?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

Wykres 12. Kiedy ostatnio dziecko dostało lanie?

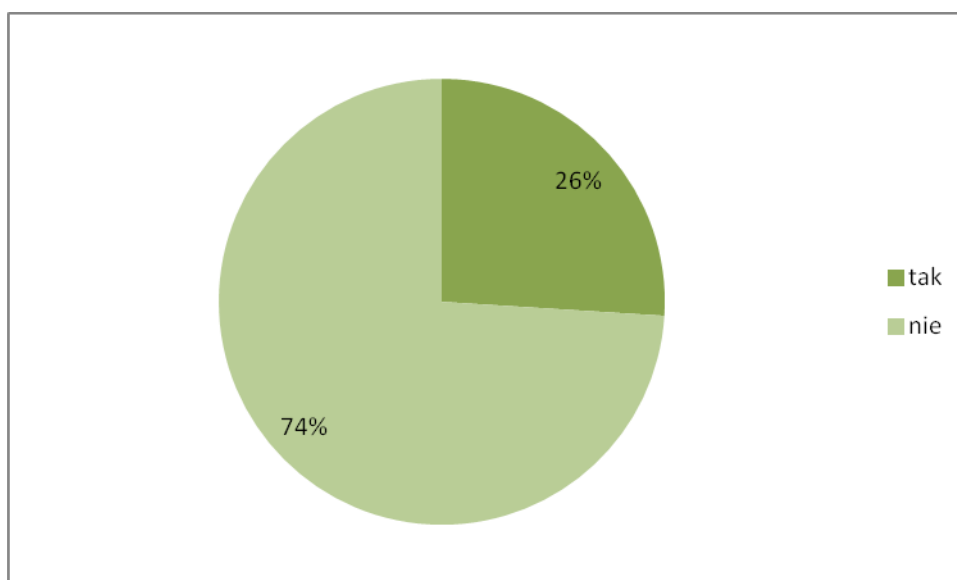

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

36% badanych twierdzi, że ich dzieci nigdy nie dostały lania. Ponad 1/3 respondentów deklaruje, że ich dzieci dostawały lanie dawnej, gdy były młodsze a 18% podaje, że uderzyło dziecko w ciągu ostatniego roku. 5% badanych bije swoje dzieci regularnie, czyli raz w tygodniu.

Jeżeli chodzi o postawę mieszkańców, co do stosowania kar fizycznych wobec dzieci jako dobrej metodzie wychowawczej, większość badanych (74%) nie uważa jej za dobre rozwiązanie. 26% respondentów deklaruje, że kary fizyczne stanowią dobrą metodę wychowawczą.

Wykres 13. Czy uważa Pan/Pani że „stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą”?

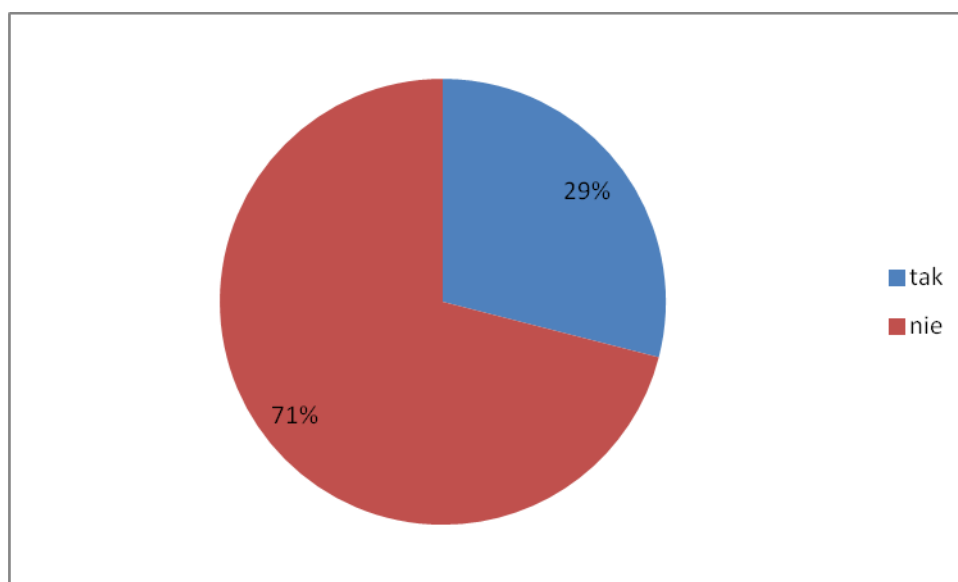
Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

2. 5 Przemoc w rodzinie dotycząca osób starszych i niepełnosprawnych

Przemoc, zarówno fizyczna, jak i psychiczna, bardzo często skierowana jest do osób słabszych, które nie potrafią same skutecznie się obronić przed sprawcą. Szczególnie narażonymi na przemoc grupami, poza dziećmi i młodzieżą, są osoby starsze i niepełnosprawne.

Blisko 1/3 badanych deklaruje, że była świadkiem przejawów przemocy wobec osób starszych.

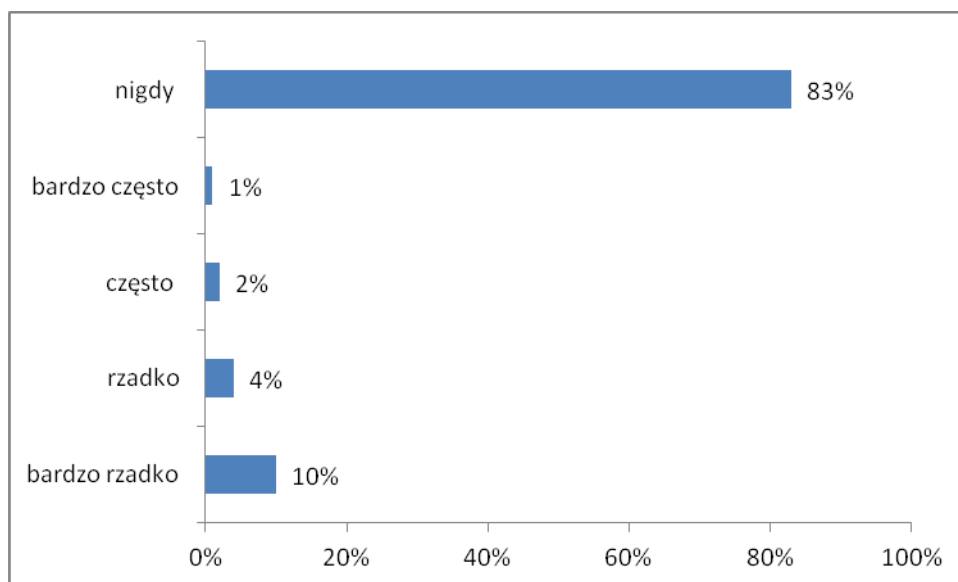
Wykres 14. Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani świadkiem przemocy wobec osób starszych?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

83% ankietowanych deklaruje, iż w ich rodzinach lub środowisku nie dochodziło nigdy do przemocy wobec osób starszych. Respondentów, którzy przyznali, że w ich rodzinie lub środowisku miała miejsce kiedykolwiek przemoc wobec osób starszych, zapytano, jak często do tej przemocy dochodziło. Co dziesiąty ankietowany przyznał, iż sytuacje takie miały miejsce bardzo rzadko. 4% deklarowało, iż tego typu przemoc miała miejsce rzadko. 2% badanych przyznało, iż sytuacje takie zdarzyły się często a 1% bardzo często.

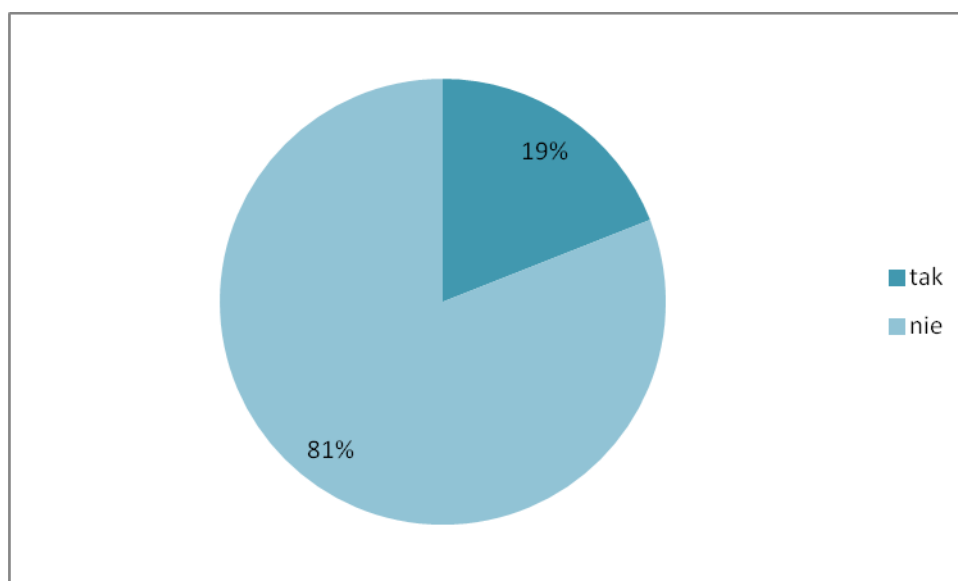
Wykres 15. Jak często w Pana/Pani rodzinie lub środowisku miała miejsce przemoc wobec osób starszych?

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

Blisko 1/4 badanych deklaruje, że była świadkiem przejawów przemocy wobec osób niepełnosprawnych. 81% podało, iż nigdy nie było świadkiem takich sytuacji.

Wykres 16. Czy kiedykolwiek był/a Pan/Pani świadkiem przemocy wobec osób niepełnosprawnych?

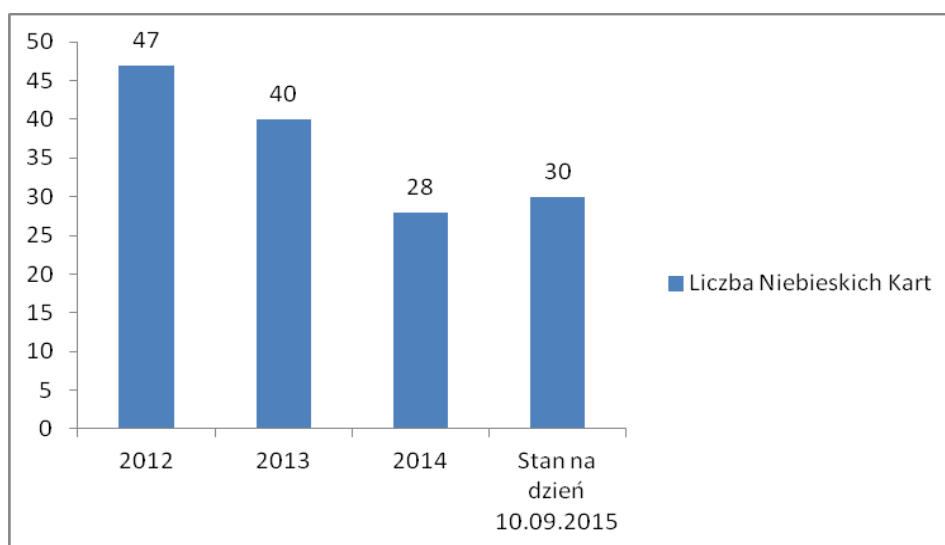

Źródło: „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Gostyń”, Urząd Miejski w Gostyniu, 2015 rok

2. 6 Skala zjawiska przemocy w gminie Gostyń

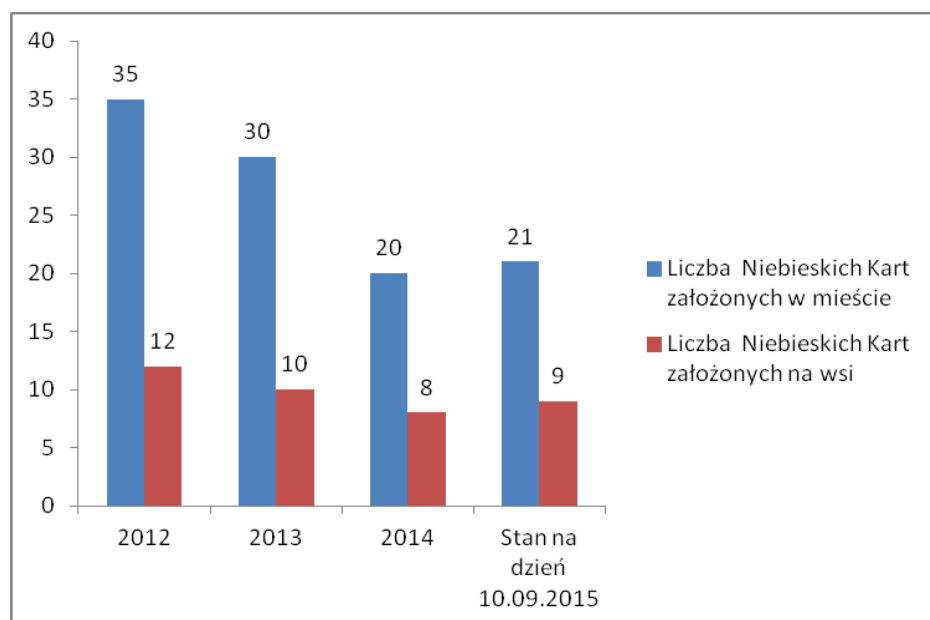
Poniższy wykres prezentuje zastosowanie procedury „Niebieskiej Karty” na przełomie lat 2012-2015 (stan na dzień 10 września 2015 roku). Porównując liczbę Niebieskich Kart w 2012 roku z ich liczbą w 2014 roku, widać, że nastąpił spadek o 19 przypadków zastosowania powyższej procedury podczas interwencji domowych. W 2015 roku obserwujemy ponowny wzrost liczby Niebieskich Kart zakładanych na terenie gminy Gostyń.

Wykres 17. Liczba procedury Niebieskich Kart w gminie Gostyń w latach 2012 – 2015 (stan na dzień 10.09.2015)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Gostyniu

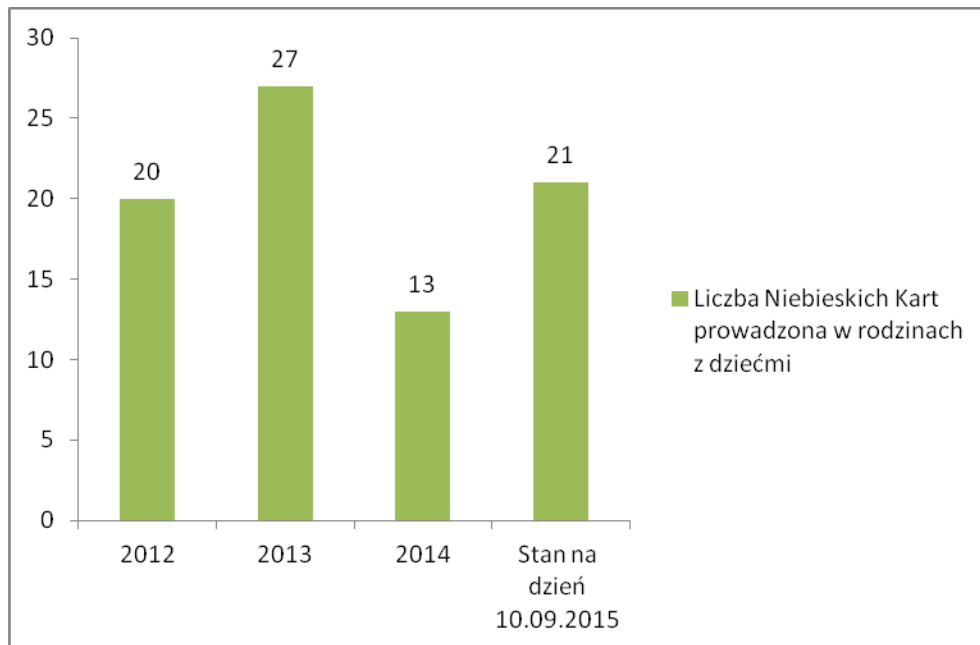
Wykres 18. Liczba procedury Niebieskich Kart w gminie Gostyń w latach 2012 – 2015 (z podziałem na miasto i wieś)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Gostyniu

Liczba Niebieskich Kart zarówno w środowisku miejskim jak i wiejskim utrzymuje się od kilku lat na podobnym poziomie - wykres 15. Niepokojącym zjawiskiem w gminie Gostyń jest duża liczba Niebieskich Kart zakładana w rodzinach z dziećmi. W 2014 roku nastąpił spadek rodzin z dziećmi, gdzie zakładano Niebieskie Kart, miało to jednak związek z ogólnym spadkiem zastosowania procedury na terenie gminy Gostyń.

Wykres 19. Liczba procedury Niebieskich Kart prowadzona w rodzinach z dziećmi w gminie Gostyń w latach 2012 – 2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Gostyniu

Osoby z gminy Gostyń, które z różnych przyczyn znalazły się w sytuacjach problemowych, często zagrażających życiu i zdrowiu, w tym ofiary przemocy w rodzinie, mogą uzyskać schronienie w Bonifraterskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach.

Działania ośrodka skierowane na ofiarę przemocy w rodzinie dotyczą:

- 1) zapewnienie schronienia maltretowanym kobietom i dzieciom;
- 2) zapewnienie pomocy medycznej, psychologicznej i prawnej;
- 3) prowadzenie mediacji rodzinnych w sytuacji braku możliwości porozumienia się członków rodziny;
- 4) tworzenie grup samopomocowych;
- 5) współpraca z rodzinami z problemem alkoholowym, wśród których szczególnie często występuje problem przemocy domowej;
- 6) motywowanie do uczestnictwa w grupach AA i podjęcia leczenia odwykowego;
- 7) udzielenie pomocy dzieciom będącym ofiarami bądź świadkami przemocy w rodzinie ;
- 8) kierowanie spraw do sądu o wydanie zarządzeń w sprawach małoletnich dzieci w przypadku

stwierdzonych zaniedbań i braku możliwości zmiany postaw rodziców;

9) doprowadzenie do usamodzielnienia ofiar przemocy w rodzinie.

Liczbę osób przebywających w Bonifraterskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba osób korzystających z Bonifraterskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2010-2015

Wyszczególnienie		2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok	2014 rok	I poł. 2015 roku
Liczba osób przebywających w ośrodku z gminy Gostyń		14 osób	17 osób	9 osób	10 osób	29 osób	9 osób
W tym:	Kobiety	6	9	6	5	10	3
	Dzieci	8	8	3	5	19	6
	Liczba osób z problemem alkoholowym	3	4	1	2	1	1
	Liczba osób współzależniowych	4	4	1	3	2	2
	Liczb osób doznających przemocy w rodzinie	14	17	9	10	29	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Bonifraterskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach

Tabela 2. Liczba wszczętych postępowań oraz liczba aktów oskarżenia w sprawie przemocy w rodzinie w gminie Gostyń w latach 2013 – 2015

Rok	2013	2014	I połowa 2015 roku
Wyszczególnienie			
Liczba wszczętych postępowań w sprawie stosowania przemocy w rodzinie z art. 207 Kodeksu karnego	24	22	16
Liczba aktów oskarżenia skierowanych do sądu w sprawie przemocy w rodzinie z art. 207 Kodeksu karnego	19	15	10
Liczba wszczętych postępowań w sprawie stosowania przemocy	10	22	9

w rodzinie spoza art. 207 Kodeksu karnego			
Liczba aktów oskarżenia skierowanych do sądu w sprawie przemocy w rodzinie spoza art.207 Kodeksu karnego	7	11	5

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Prokuratury Rejonowej w Gostyniu

Na podstawie danych z Prokuratury Rejonowej w Gostyniu ustalono, iż duża liczba wszczętych postępowań w sprawie stosowania przemocy z art. 207 Kodeksu karnego kierowana jest do sądu jako akt oskarżenia. W liczbie wszczętych postępowań oraz aktów oskarżenia w sprawie stosowania przemocy w rodzinie spoza art. 207 Kodeksu Karnego uwzględniono inne przestępstwa przeciwko rodzinie, takie jak naruszenie nietykalności cielesnej, obyczajności i wolności (także seksualnej), które były popełnione na szkodę osób bliskich.

Niestety statystyki mogą nie odzwierciedlać w pełni rzeczywistości. Wiele osób doznających przemocy w rodzinie, przede wszystkim kobiety, nie zgłasza się na policję, żyjąc latami ze sprawcą przemocy. Powody takiej sytuacji są różne. Czasem powoduje to wstyd, brak wiary we własne możliwości oraz w skuteczność prawa i obowiązujących procedur. Często kobiety żyją nadzieją, że w końcu coś się zmieni lub obarczają siebie winą za kolejne pobicie. Nawet jeśli dojdzie do zgłoszenia sprawy, osoba doznająca przemocy wycofuje oskarżenie lub odmawia złożenia zeznań.

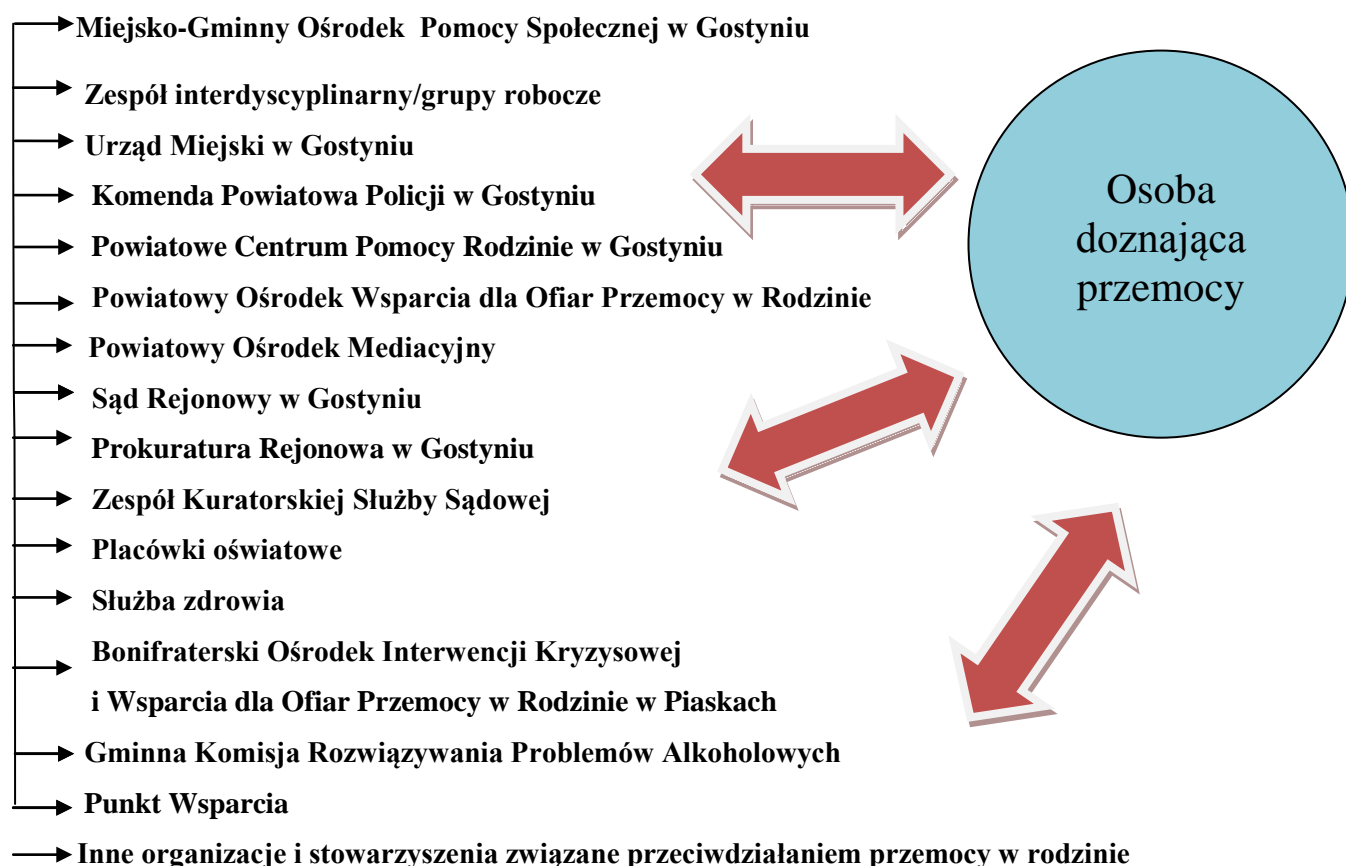
W wyniku przeprowadzonej diagnozy problemów przemocy w rodzinie najbardziej niepokojące zjawiska to:

- 1) zbyt mała wiedza społeczeństwa na temat form przemocy psychicznej;
- 2) duża liczba Niebieskich Kart zakładana w rodzinach z dziećmi;
- 3) duża liczba osób znająca przypadki stosowania przemocy w rodzinie wobec osób starszych, jednak niewielki odsetek badanych przyznających, iż sytuacje takie mają miejsce w ich środowisku czy rodzinie.

3. System przeciwdziałania przemocy w gminie Gostyń

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 roku Nr 149, poz. 1493 ze zmianami).

Rysunek 1. Instytucje tworzące system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Gostyń

Źródło: Opracowanie własne

Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie działa zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskiej Karty” (Dz. U. z 2011 roku, Nr 209, Poz. 1245).

4. Podstawy prawne

Program uwzględnia zapisy i postanowienia zawarte w:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2011 roku Nr 149 poz. 1493 ze zmianami);
- 2) ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 1286);
- 3) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1118 ze zmianami);

- 4) ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2014, poz. 1188 z późniejszymi zmianami);
- 5) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz. U. z 2015 roku, poz. 396 ze zmianami);
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 875);
- 7) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2015r poz. 163 ze zmianami)
- 8) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 9) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016;
- 10) Inne akty wykonawcze.

5. Odbiorcy programu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gostyń na lata 2016-2020 skierowany jest do:

- 1) osób doznających przemocy w rodzinie;
- 2) sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) świadków przemocy w rodzinie;
- 4) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy;
- 5) społeczności lokalnej w jakikolwiek sposób związanej z problemem przemocy w rodzinie, bądź zagrożonej prawdopodobieństwa jej wystąpienia.

6. Podmioty realizujące program

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gostyń na lata 2016-2020 są:

- 1) **Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gostyniu - pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz zdrowia, do zadań którego należy:**
 - a) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach pomocy w środowisku lokalnym;
 - b) kierowanie ofiar i sprawców przemocy do specjalistów;
 - c) występowanie z zawiadomieniami do poszczególnych instytucji (szkoła, policja, sąd, kuratorzy itp.) o podejrzeniu wystąpienia przemocy w rodzinie;
 - d) sporządzanie programów i harmonogramów z zakresu przeciwdziałania przemocy

w rodzinie;

- e) koordynowanie i realizacja programów oraz harmonogramów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- f) sporządzanie sprawozdań i analiz finansowo – rzeczowych z wykonania programów i harmonogramów.

2) Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którego zadaniem są:

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- b) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- c) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostyniu, który:

- a) zapewnia obsługę kancelaryjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz grup roboczych.

4) Instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizując Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, gmina Gostyń stale współpracować będzie z:

- 1) Komendą Powiatową Policji w Gostyniu;
- 2) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu i wchodzącym w jego skład Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- 3) Powiatowym Ośrodkiem Mediacyjnym prowadzonym przez Stowarzyszenie „Dziecko”;
- 4) Sądem Rejonowym w Gostyniu;
- 5) placówkami ochrony zdrowia;
- 6) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyniu;
- 7) Bonifraterskim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Piaskach;
- 8) placówkami oświatowymi;
- 9) innymi instytucjami i organizacjami związanymi z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Ponadto każdy podmiot prawny funkcjonujący na terenie gminy Gostyń, którego działalność statutowa nie jest nastawiona na zysk, może ubiegać się dotację na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział II

1. Cele programu

Celami Programu są:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;
- 3) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 4) oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie.

Cele programu są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

2. Założenia programu

Przez realizację celów Programu zakłada się:

- 1) zmianę pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) promowanie wartości rodzinnych;
- 3) edukację dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie;
- 4) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

Szerokie ujęcie zapobiegania przemocy w rodzinie wyznacza cztery podstawowe nurty działań kierowanych do różnych grup odbiorców:

- 1) **działania uprzedzające:** diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w

rodzinie;

- 2) **działania interwencyjne:** opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) **działania wspierające:** psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) **działania korekcyjno-edukacyjne:** kierowane są do sprawców przemocy w rodzinie.

3. Działania programu

I. Działania uprzedzające:

Cel:

Poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy oraz podniesie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Przeprowadzenie lokalnych i realizacja na szczeblu gminnym ogólnopolskich kampanii na temat przeciwdziałania przemocy.
2. Realizacja programów edukacyjno – informacyjnych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.
3. Opracowywanie i rozpowszechnianie w ogólnodostępnych miejscach publicznych informatorów, ulotek, broszur i plakatów o formach i zakresie pomocy świadczonej rodzinom w kryzysie.
4. Organizowanie szkoleń, porad dla przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz konferencji poświęconych wyżej wymienionej problematyce.
5. Prowadzenie grupy superwizyjnej dla osób pracujących w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży sprzyjającym zachowaniom nieagresywnym.

II. Działania interwencyjne:

Cel:

Zmniejszenie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego na skutek przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Działalność zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
4. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Prowadzenie zajęć psychologicznych i/lub logopedycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej w placówkach oświatowych gminy.
6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie specjalistycznej oraz opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z grup ryzyka oraz wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

III. Działania wspierające:

Cel:

Wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym atakom przemocy w rodzinie.

Realizacja:

1. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
2. Pomoc terapeutyczna, psychologiczna i prawna dla ofiar przemocy domowej udzielana w Bonifraterskim Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.
3. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.
4. Zapewnienie w Punktach Wsparcia pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej i innej specjalistycznej dla osób z problemem uzależnienia od alkoholu i ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie.
5. Organizowanie i finansowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz doznających przemocy w rodzinie.

IV. Działania korekcyjno - edukacyjne:

Cel:

Zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

Realizacja:

1. Uświadomienie sprawcy przemocy w rodzinie, iż stosowanie różnych form przemocy w rodzinie jest przestępstwem ściganym przez prawo.
2. Motywowanie osoby uzależnionej od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychotropowych, jednocześnie będącej sprawcą przemocy w rodzinie, do podjęcia leczenia odwykowego.
3. Zgłoszenie osoby uzależnionej stosującej przemoc w rodzinie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej.

Rozdział III

1. Źródła finansowania programu

Finansowanie Programu będzie dokonywane w ramach zadań własnych gminy oraz opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Spodziewane efekty realizacji programu

Spodziewanymi efektami realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminny Gostyń na lata 2016-2020 są:

- 1) wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwości uzyskania wsparcia;
- 2) wzrost liczby osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie;
- 3) spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
- 4) spadek liczby rodzin, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie.

3. Sposób kontroli realizacji programu

Program będzie kontrolowany poprzez następujące działania:

- 1) pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz zdrowia składa roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zespołowi interdyscyplinarnemu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Burmistrzowi Gostynia;

2) stały monitoring programu prowadzony jest przez pełnomocnika ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz zdrowia i zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Czas realizacji programu

Czas realizacji programu: od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2020 roku.

Przewodniczący Rady

/-/ Grzegorz Skorupski